

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

zo 14. marca 2013*

„Spoločná poľnohospodárska politika — Nariadenie (ES) č. 73/2009 — Článok 7 ods. 1 a 2 — Modulácia priamych platieb poskytnutých poľnohospodárom — Dodatočné zníženie súm priamych platieb — Platnosť — Zásada ochrany legitímnej dôvery — Zásada zákazu diskriminácie“

Vo veci C-545/11,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Verwaltungsgericht Frankfurt (Oder) (Nemecko) z 28. septembra 2011 a doručený Súdnemu dvoru 24. októbra 2011, ktorý súvisí s konaním:

Agrargenossenschaft Neuzelle eG

proti

Landrat des Landkreises Oder-Spree,

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory L. Bay Larsen, sudcovia J. Malenovský, U. Löhmus, M. Safjan (spravodajca) a A. Prechal,

generálny advokát: M. Wathelet,

tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 28. novembra 2012,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Agrargenossenschaft Neuzelle eG, v zastúpení: U. Karpenstein a C. Johann, Rechtsanwälte,
- grécka vláda, v zastúpení: E. Leftheriotou a A. Vasilopoulou, splnomocnené zástupkyne,
- Rada Európskej únie, v zastúpení: E. Sitbon a Z. Kupčová, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: P. Rossi a B. Schima, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

* Jazyk konania: nemčina.

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka platnosti článku 7 ods. 1 a 2 nariadenia Rady (ES) č. 73/2009 z 19. januára 2009, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory pre poľnohospodárov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa ustanovujú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 1290/2005, (ES) č. 247/2006, (ES) č. 378/2007 a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1782/2003 (Ú. v. EÚ L 30, s. 16).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi družstvom Agrargenossenschaft Neuzelle eG (ďalej len „Agrargenossenschaft Neuzelle“) a Landrat des Landkreises Oder-Spree (ďalej len „Landrat“) v súvislosti s tým, že na základe modulácie sa znížili priame platby, ktoré mu boli poskytnuté na rok 2009.

Právny rámec

Nariadenie (ES) č. 1782/2003

- 3 Odôvodnenia 5, 21 a 22 nariadenia Rady (ES) č. 1782/2003 z 29. septembra 2003, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zavádzajú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (EHS) č. 2019/93, (ES) č. 1452/2001, (ES) č. 1453/2001, (ES) č. 1454/2001, (ES) č. 1868/94, (ES) č. 1251/1999, (ES) č. 1254/1999, (ES) č. 1673/2000, (EHS) č. 2358/71 a (ES) č. 2529/2001 (Ú. v. EÚ L 270, s. 1; Mim. vyd. 03/040, s. 269), zmeneného a doplneného nariadením Rady (ES) č. 1009/2008 z 9. októbra 2008 (Ú. v. EÚ L 276, s. 1, ďalej len „nariadenie č. 1782/2003“), zneli takto:

„(5) S cieľom dosiahnuť lepšiu rovnováhu medzi politickými nástrojmi určenými na propagáciu udržateľného poľnohospodárstva a nástrojmi určenými na podporu rozvoja vidieka je potrebné zaviesť systém postupného znižovania priamych platieb, ktorý bude povinný na úrovni spoločenstva, na roky 2005 až 2012. Všetky priame platby presahujúce niektoré čiastky by sa mali každý rok znížiť o dané percento. Je potrebné použiť dosiahnuté úspory na financovanie opatrení, na ktorých závisí rozvoj vidieka, a rozdeliť ich medzi členské štáty podľa objektívnych podmienok, ktoré sa majú stanoviť. Je však vhodné rozhodnúť, že dané percento čiastok musí zostať v členských štátoch, kde boli vytvorené. Až do roku 2005 môžu členské štáty naďalej používať súčasný mechanizmus dobrovoľného odlišenia [dobrovoľnej modulácie – *neoficiálny preklad*] podľa nariadenia Rady (ES) č. 1259/1999 zo 17. mája 1999, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky...

...

- (21) Režimy podpory, na ktoré sa vzťahuje Spoločná poľnohospodárska politika, poskytujú priamu podporu príjmov, najmä s cieľom zaistiť poľnohospodárskemu obyvateľstvu primeranú životnú úroveň. Tento cieľ je úzko spojený so zachovávaním vidieckych oblastí. Aby sa zabránilo nesprávnemu prideleniu zdrojov spoločenstva, je nutné, aby sa neuskutočnila žiadna platba podpory v prospech poľnohospodárov, ktorí umele vytvorili podmienky vyžadované na vyplatenie takých podpôr.
- (22) Spoločné režimy podpory sa musia prispôsobiť okolnostiam, ak je to potrebné v krátkych lehotách. Oprávnené osoby tak nemôžu počítať s nemennosťou podmienok na poskytovanie podpory a musia sa pripraviť na to, že režimy sa preskúmajú v závislosti od vývoja trhov.“

- 4 Článok 10 nariadenia č. 1782/2003 nazvaný „Odlíšenie“ [Modulácia – *neoficiálny preklad*] vo svojich odsekoch 1 a 2 stanovoval:

„1. Všetky čiastky priamych platieb, ktoré sa majú poľnohospodárom poskytnúť v danom členskom štáte na príslušný kalendárny rok, sa až do roku 2012 každý rok krátiť o tieto percentá:

...

— 5 % v roku 2009,

— 5 % v roku 2010,

— 5 % v roku 2011,

— 5 % v roku 2012.

2. Čiastky vyplývajúce z uplatnení znížení stanovených v odseku 1 po odčítaní celkových čiastok uvedených v prílohe II sú vyčlenené ako doplnková podpora spoločenstva na opatrenia v rámci programu rozvoja vidieka, ktoré sú financované záručnou sekciou EPUZF [Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond] podľa nariadenia (ES) č. 1257/1999.“

- 5 Článok 30 toho istého nariadenia, nazvaný „Prieskum [Preskúmanie – *neoficiálny preklad*]“, stanovoval:

„Režimy podpory uvedené v prílohe I sa vykonávajú, bez toho, aby bol dotknutý prípadný prieskum, ktorý [bez toho, aby bolo dotknuté prípadné preskúmanie, ktoré – *neoficiálny preklad*] sa vykonáva kedykoľvek so zreteľom na vývoj trhov a rozpočtovú situáciu.“

- 6 V tejto súvislosti príloha I uvedeného nariadenia obsahovala „zoznam priamych platieb uvedených v článku 1 [zoznam režimov podpory zodpovedajúcim kritériám uvedeným v článku 1 – *neoficiálny preklad*]“.

Nariadenie č. 73/2009

- 7 Nariadenie č. 73/2009, uplatniteľné od 1. januára 2009 na základe svojho článku 149, zrušilo nariadenie č. 1782/2003 za podmienok upravených vo svojom článku 146 a zaviedlo nový systém povinnej modulácie.

- 8 V tejto súvislosti odôvodnenia 8 až 11 tohto nariadenia uvádzajú:

„(8) Na dosiahnutie lepšej rovnováhy medzi nástrojmi politiky určenými na podporu trvalo udržateľného poľnohospodárstva a nástrojmi určenými na podporu rozvoja vidieka sa nariadením (ES) č. 1782/2003 zaviedol systém povinného postupného znižovania priamych platieb („modulácia“). Tento systém by sa mal zachovať a mal by zahŕňať oslobodenie [...] priamych platieb vo výške do 5 000 [eur].

(9) Úspory dosiahnuté moduláciou sa používajú na financovanie opatrení patriacich do politiky rozvoja vidieka. Od prijatia nariadenia (ES) č. 1782/2003 čelí poľnohospodársky sektor mnohým novým a náročným výzvam, akými sú zmena klímy a rastúci význam bioenergie, ako aj potreba lepšieho hospodárenia s vodou a účinnejšia ochrana biodiverzity. Spoločenstvo ako zmluvná strana Kjótskeho protokolu... bolo vyzvané, aby upravilo svoje politiky z hľadiska faktorov súvisiacich so zmenou klímy. Vzhľadom na závažné problémy týkajúce sa nedostatku vody a sucha Rada vo svojich záveroch „Nedostatok vody a suchá“ z 30. októbra 2007 uviedla, že otázky hospodárenia s vodou v poľnohospodárstve by sa mali ďalej riešiť. Ďalej Rada vo svojich záveroch

„Zastavenie straty biodiverzity“ z 18. decembra 2006 zdôraznila, že ochrana biodiverzity zostáva hlavnou výzvou a hoci sa dosiahol výrazný pokrok, dosiahnutie cieľa Spoločenstva v oblasti biodiverzity na rok 2010 si bude vyžadovať ďalšie úsilie. Okrem toho, keďže inovácia môže prispieť najmä k rozvoju nových technológií, výrobkov a procesov, mala by preto podporiť snahu o vysporiadanie sa s týmito novými výzvami. Ukončenie režimu kvót na mlieko v roku 2015 v súlade s nariadením Rady (ES) č. 1234/2007 z 22. októbra 2007 o vytvorení spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov a o osobitných ustanoveniach pre určité poľnohospodárske výrobky... si bude vyžadovať osobitné úsilie zo strany poľnohospodárov v sektore mlieka a mliečnych výrobkov, aby sa prispôbili meniacim sa podmienkam, a to najmä v znevýhodnených regiónoch. Preto je vhodné označiť aj túto konkrétnu situáciu ako novú výzvu, ktorej by mali byť členské štáty schopné čeliť s cieľom zabezpečiť „hladké pristátie“ vlastných sektorov mlieka a mliečnych výrobkov po zrušení kvót.

(10) Spoločenstvo uznáva potrebu zaoberať sa týmito novými výzvami vo svojich politikách. V oblasti poľnohospodárstva predstavujú primeraný nástroj na ich riešenie programy rozvoja vidieka prijaté na základe nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 z 20. septembra 2005 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV)... Na to, aby mohli členské štáty zodpovedajúcim spôsobom revidovať svoje programy rozvoja vidieka bez potreby redukovať svoje súčasné činnosti rozvoja vidieka v iných oblastiach, je potrebné sprístupniť dodatočné finančné prostriedky. Finančný výhľad na obdobie rokov 2007 až 2013 však nezabezpečuje finančné prostriedky na potrebné posilnenie politiky rozvoja vidieka Spoločenstva. Za týchto okolností by sa mala mobilizovať veľká časť potrebných finančných zdrojov zabezpečením postupného stále väčšieho znižovania priamych platieb prostredníctvom modulácie.

(11) Rozdeľovanie priamej podpory príjmov medzi poľnohospodárov je charakterizované pridelovaním veľkého množstva platieb značne malému počtu veľkých príjemcov. Je jasné, že väčší príjemcovia nevyžadujú rovnakú mieru jednotkovej podpory na efektívne dosiahnutie cieľa podpory príjmov. Okrem toho potenciál na prispôbenie sa uľahčuje väčším príjemcom fungovanie s nižšou mierou jednotkovej podpory. Je preto spravodlivé očakávať od poľnohospodárov s vysokou podporou, aby dávali osobitný príspevok na financovanie opatrení na rozvoj vidieka určených na riešenie nových výziev. Preto je vhodné vytvoriť mechanizmus zabezpečujúci väčšie zníženie vyšších platieb, ktorého výnosy sa majú použiť na riešenie nových výziev v rámci rozvoja vidieka.“

9 Nariadenie č. 73/2009 podľa svojho článku 1 zavádza najmä „spoločné pravidlá pre priame platby“.

10 Článok 2 toho istého nariadenia stanovuje:

„Na účely tohto nariadenia sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

a) „poľnohospodár“ je fyzická alebo právnická osoba alebo skupina fyzických alebo právnických osôb bez ohľadu na právne postavenie skupiny a jej členov podľa vnútroštátneho práva, ktorej podnik sa nachádza na území Spoločenstva, ako je vymedzené v článku 299 zmluvy, a ktorá vykonáva poľnohospodársku činnosť;

...

d) „priama platba“ je platba poskytnutá priamo poľnohospodárom v rámci jedného z režimov podpory uvedených v prílohe I;

...

h) „poľnohospodárska plocha“ je akákoľvek plocha, ktorú zaberá orná pôda, trvalé pasienky alebo trvalé plodiny.“

11 Článok 7 uvedeného nariadenia nazvaný „Modulácia“ vo svojich odsekoch 1 a 2 stanovuje:

„1. Akékoľvek sumy priamych platieb, ktoré sa majú poľnohospodárovi poskytnúť v danom kalendárnom roku a presahujú 5 000 [eur], sa až do roku 2012 každý rok znižujú o tieto percentá:

- a) v roku 2009 o 7 %;
- b) v roku 2010 o 8 %;
- c) v roku 2011 o 9 %;
- d) v roku 2012 o 10 %.

2. Zníženia ustanovené v odseku 1 sa pri sumách prevyšujúcich 300 000 EUR zvyšujú o 4 percentuálne body.“

12 Článok 9 ods. 1 nariadenia č. 73/2009 nazvaný „Sumy vyplývajúce z modulácie“ znie:

„Sumy vyplývajúce z uplatňovania znížení ustanovených v článku 7 tohto nariadenia v ktoromkoľvek členskom štáte okrem nových členských štátov sú k dispozícii ako dodatočná podpora Spoločenstva na opatrenia v rámci programovania rozvoja vidieka financované prostredníctvom EPFRV, ako sa uvádza v nariadení (ES) č. 1698/2005, v súlade s podmienkami uvedenými v tomto článku.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

13 Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že Agrargenossenschaft Neuzelle je podľa jeho vlastných údajov poľnohospodárskym družstvom podľa nemeckého práva, ktoré vykonáva svoju činnosť v oblasti poľnohospodárstva a chovu. Má 119 členov a zamestnáva 123 zamestnancov.

14 V nadväznosti na žiadosť, ktorú podalo toto družstvo 12. mája 2009, mu Landrat rozhodnutím z 26. novembra 2009 pridelil sumu 1 461 037,51 eura v rámci režimu jednotnej platby na rok 2009 ako poľnohospodárovi v zmysle článku 2 písm. a) nariadenia č. 73/2009. Podľa rozhodnutia vnútroštátneho súdu Landrat vzhľadom na zohľadnenú plochu a na priemernú hodnotu platobných nárokov, tak ako vyplýva z článku 7 ods. 1 a 2 toho istého nariadenia, znížil sumu, ktorú stanovil predbežne vo výške 1 627 738,77 eura, o 166 701,26 eura.

15 Rozhodnutím z 25. februára 2010 Landrat zamietol námietku, ktorú podal Agrargenossenschaft Neuzelle proti uvedenému rozhodnutiu o znížení jeho nárokov, pričom táto námietka smerovala výlučne proti uplatneniu článku 7 ods. 1 a 2 nariadenia č. 73/2009.

16 Dňa 22. marca 2010 podal Agrargenossenschaft Neuzelle proti tomuto rozhodnutiu o zamietnutí svojej námietky žalobu na Verwaltungsgericht Frankfurt (Oder), pričom navrhoval zaplatenie dodatočnej sumy 85 564,33 eura v rámci režimu jednotnej platby na rok 2009.

17 Podľa vnútroštátneho súdu riešenie vo veci samej závisí v prvom rade od odpovede na otázku, či je článok 7 ods. 1 nariadenia č. 73/2009 platný z hľadiska zásady ochrany legitímnej dôvery, keďže na roky 2009 až 2012 stanovuje vyššie percentá zníženia priamych platieb, ako boli percentá upravené v článku 10 ods. 1 nariadenia č. 1782/2003.

- 18 Podľa tohto uvedeného súdu toto riešenie v druhom rade závisí od platnosti článku 7 ods. 2 nariadenia č. 73/2009 z hľadiska zásady zákazu diskriminácie upraveného v článku 40 ods. 2 druhom pododseku ZFEÚ, podľa ktorého musí spoločná organizácia poľnohospodárskych trhov vylúčiť akúkoľvek diskrimináciu medzi výrobcami alebo spotrebiteľmi v rámci Európskej únie.
- 19 Článok 7 ods. 2 nariadenia č. 73/2009 totiž údajne môže zaviesť neodôvodnený rozdiel v zaobchádzaní medzi poľnohospodármi, ktorí obhospodarujú veľkú poľnohospodársku plochu, vo vzťahu k tým, ktorí obhospodarujú malú plochu. Na druhej strane toto ustanovenie postihuje poľnohospodárov, ktorí svoju činnosť vykonávajú v spolupráci s inými poľnohospodármi, ako je to v prípade poľnohospodárskych družstiev podľa nemeckého práva, ktoré predstavujú „skupiny“ v zmysle článku 2 písm. a) toho istého nariadenia, na rozdiel od poľnohospodárov, ktorí sa organizujú bez využitia právnych štruktúr spoločností na základe zmlúv menej významného rozsahu, pričom z ekonomického hľadiska dosahujú porovnateľné synergie. Tieto družstvá totiž ľahšie dosiahnu výšku priamych platieb upravenú v uvedenom článku 7 ods. 2, od ktorej sa zvyšuje percentuálny podiel zníženia.
- 20 Okrem toho normotvorca Únie oslobodil poľnohospodárske zoskupenia pre spoločné hospodárenie podľa francúzskeho práva (ďalej len „GAEC“) od uplatňovania článku 7 ods. 2 nariadenia č. 73/2009. Ako v tejto súvislosti uvádza Agrargenossenschaft Neuzelle vo svojich písomných pripomienkach, pri prijímaní tohto nariadenia bolo do zápisnice Rady zaznamenané „vyhlásenie Komisie týkajúce sa uplatňovania modulácie a finančnej disciplíny na [GAEC] (článok 12 ‚Doplnková čiastka podpory‘ nariadenia... č. 1782/2003“) (dokument Rady 5263/09 ADD 1 z 15. januára 2009) formulované takto:

„Komisia pripomína zásady, na ktorých je založené vyhlásenie, ktoré urobila pri prijímaní nariadenia (ES) č. 1782/2003, podľa ktorých usudzuje, že každé z hospodárstiev, ktoré je súčasťou GAEC..., tak, ako sú upravené v code rural français [francúzsky poľnohospodársky zákonník], sa v rámci mechanizmu finančnej disciplíny považuje za jediného hospodára na účely uplatňovania tak dodatočnej sumy plánovanej pomoci v prípade modulácie, ako aj oslobodení.“

- 21 Za týchto okolností Verwaltungsgericht Frankfurt (Oder) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Je článok 7 ods. 1 nariadenia... č. 73/2009... platný, keďže na roky 2009 až 2012 stanovuje zníženie sumy priamych platieb o viac ako 5 %?
2. Je článok 7 ods. 2 nariadenia... č. 73/2009... platný?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 22 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či je článok 7 ods. 1 nariadenia č. 73/2009 platný z hľadiska zásady ochrany legitímnej dôvery, keďže na roky 2009 až 2012 upravuje dodatočné zníženie priamych platieb vo vzťahu k sumám stanoveným v článku 10 ods. 1 nariadenia č. 1782/2003.
- 23 Na úvod treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora patrí zásada ochrany legitímnej dôvery medzi základné zásady Únie (pozri rozsudky z 5. mája 1981, Dürbeck, 112/80, Zb. s. 1095, bod 48; z 24. marca 2011, ISD Polska a i./Komisia, C-369/09 P, Zb. s. I-2011, bod 122, ako aj z 26. júna 2012, Poľsko/Komisia, C-335/09 P, bod 180).

- 24 Právo odvolávať sa na túto zásadu sa vzťahuje na každú osobu podliehajúcu súdnej právomoci, voči ktorej inštitúcia Únie spôsobila vznik dôvodných očakávaní (pozri v tomto zmysle rozsudky z 11. marca 1987, Van den Bergh en Jurgens a Van Dijk Food Products (Lopik)/EHS, 265/85, Zb. s. I-1155, bod 44; ISD Polska a i./Komisia, už citovaný, bod 123, ako aj z 22. septembra 2011, Bell & Ross/ÚHVT, C-426/10 P, Zb. s. I-8849, bod 56).
- 25 Informácie, ktoré sú presné, neviažuce sa na splnenie žiadnej podmienky, súhlasné a ktoré pochádzajú z oprávnených a dôveryhodných zdrojov, sú bez ohľadu na formu oznámenia uisteniami, ktoré sú schopné vyvolať takéto očakávania. Naopak, nikto nemôže poukazovať na porušenie uvedenej zásady, pokiaľ neexistujú presné uistenia, ktoré mu mal poskytnúť správny orgán (rozsudok zo 17. marca 2011, AJD Tuna, C-221/09, Zb. s. I-1655, bod 72 a citovaná judikatúra).
- 26 Rovnako, pokiaľ je pozorný a obozretný hospodársky subjekt schopný predvídať prijatie opatrenia Únie spôsobilého ovplyvniť jeho záujmy, nemôže sa v prípade prijatia tohto opatrenia dovolávať zásady ochrany legitímnej dôvery (pozri v tomto zmysle rozsudky Van den Bergh en Jurgens a Van Dijk Food Products (Lopik)/EHS, už citovaný, bod 44, ako aj AJD Tuna, už citovaný, bod 73).
- 27 V tomto prípade treba konštatovať, že článok 10 ods. 1 nariadenia č. 1782/2003 stanovoval, že na základe modulácie sa sumy priamych platieb, ktoré sa mali poľnohospodárovi poskytnúť v danom členskom štáte na príslušný kalendárny rok, mali každý rok krátiť o 5 %, pokiaľ ide o roky 2009 až 2012.
- 28 Ako uvádzal odsek 2 toho istého článku 10, sumy vyplývajúce z uplatnenia týchto znížení sa mali vyčleniť ako doplnková podpora Spoločenstva na opatrenia v rámci programu rozvoja vidieka.
- 29 Na základe nariadenia č. 73/2009, ktoré zrušilo a nahradilo nariadenie č. 1782/2003, sa však sumy priamych platieb, ktoré sa mali poľnohospodárovi poskytnúť v danom kalendárnom roku a presahovali 5 000 eur, stali predmetom dodatočného zníženia vo vzťahu k percentám upraveným v článku 10 ods. 1 nariadenia č. 1782/2003. Na základe článku 7 ods. 1 nariadenia č. 73/2009 sa totiž sumy mali po novom znížiť o 7 % na rok 2009, o 8 % na rok 2010, o 9 % na rok 2011 a o 10 % na rok 2012.
- 30 Článok 10 ods. 1 nariadenia č. 1782/2003 síce obsahoval nižšie percentá zníženia priamych platieb na roky 2009 až 2012 ako percentá upravené v článku 7 ods. 1 nariadenia č. 73/2009, poľnohospodári Únie však nemôžu poukazovať na porušenie zásady ochrany legitímnej dôvery.
- 31 Článok 30 nariadenia č. 1782/2003 totiž stanovoval, že režimy podpory uvedené v prílohe I tohto nariadenia sa vykonávajú „bez toho, aby [bolo dotknuté prípadné preskúmanie, ktoré] sa vykonáva kedykoľvek so zreteľom na vývoj trhov a rozpočtovú situáciu“.
- 32 Rovnako odôvodnenie 22 tohto nariadenia uvádzalo, že „spoločné režimy podpory sa musia prispôbiť okolnostiam, ak je to potrebné v krátkych lehotách“, a že „oprávnené osoby tak nemôžu počítať s nemennosťou podmienok na poskytovanie podpory a musia sa pripraviť na to, že režimy sa preskúmajú v závislosti od vývoja trhov“.
- 33 Preto bol pozorný a obozretný hospodársky subjekt schopný predvídať, že priame platby v rámci režimov podpory príjmov sa môžu po preskúmaní znížiť vzhľadom na vývoj trhov a rozpočtovú situáciu.
- 34 V tejto súvislosti nariadenie č. 73/2009 zaviedlo dodatočné zníženie priamych platieb z dôvodov uvedených v odôvodneniach 9 a 10 tohto nariadenia, najmä z dôvodu, že podľa odôvodnenia 10 „finančný výhľad na obdobie rokov 2007 až 2013... nezabezpečuje finančné prostriedky na potrebné posilnenie politiky rozvoja vidieka Spoločenstva“, a že „za týchto okolností by sa mala mobilizovať veľká časť potrebných finančných zdrojov zabezpečením postupného stále väčšieho znižovania priamych platieb prostredníctvom modulácie“.

- 35 Vnútroštátny súd ďalej odkazuje na prípravné práce na nariadení č. 1782/2003. Pripomína, že návrh nariadenia Rady, ktorým sa stanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zavádzajú režimy podpory pre výrobcov určitých kultúr, predložený Komisiou Európskych spoločenstiev 21. januára 2003 [KOM(2003) 23 v konečnom znení, ďalej len „návrh nariadenia“], obsahoval článok 10 ods. 2, podľa ktorého mohli byť percentá upravené v odseku 1 toho istého článku „zmenené v súlade s postupom upraveným v článku 82 ods. 2“.
- 36 Z tohto článku 82 ods. 2 návrhu nariadenia vyplýva, že výkon vykonávacích právomocí zmeniť percentá zníženia súm priamych platieb mal byť zverený Komisii.
- 37 Ako však uviedla Komisia vo svojich písomných pripomienkach, skutočnosť, že článok 10 ods. 2 návrhu nariadenia nebol prevzatý do nariadenia č. 1782/2003, možno vykladať v tom zmysle, že Rada si vyhradila právo sama zmeniť na základe článku 30 tohto nariadenia uvedené percentá bez toho, aby preniesla právomoc vykonať takúto zmenu na Komisiu.
- 38 Preto ako správne vo svojich pripomienkach uvádzajú grécka vláda, Rada a Komisia, poľnohospodári Únie nemohli mať legitímnu dôveru v zachovanie percent zníženia priamych platieb na roky 2009 až 2012 tak, ako boli stanovené v článku 10 ods. 1 nariadenia č. 1782/2003.
- 39 Na prvú otázku teda treba odpovedať, že z jej skúmania nevyplývala žiadna skutočnosť spôsobilá ovplyvniť platnosť článku 7 ods. 1 nariadenia č. 73/2009 z hľadiska zásady ochrany legitímnej dôvery.

O druhej otázke

- 40 Druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či je článok 7 ods. 2 nariadenia č. 73/2009, ktorý uvádza, že zníženia stanovené v odseku 1 toho istého článku sa pri sumách prevyšujúcich 300 000 eur zvyšujú o 4 percentuálne body, platný z hľadiska zásady zákazu diskriminácie, pričom existencia diskriminácie sa má posudzovať jednak v závislosti od veľkosti predmetných hospodárstiev a jednak od právnej formy, pod ktorou sa vykonáva poľnohospodárska činnosť.
- 41 V tejto súvislosti treba na úvod pripomenúť, že zásada zákazu diskriminácie je súčasťou všeobecných zásad práva Únie a v oblasti poľnohospodárstva je vyjadrená v článku 40 ods. 2 druhom pododseku ZFEÚ (pozri v tomto zmysle rozsudky z 23. marca 2006, Unitymark a North Sea Fishermen's Organisation, C-535/03, Zb. s. I-2689, bod 53, ako aj z 2. septembra 2010, Karanikolas a i., C-453/08, Zb. s. I-7895, bod 49).
- 42 Táto zásada vyžaduje, aby sa porovnateľné situácie neposudzovali rozdielne a rozdielne situácie neposudzovali rovnako, ak takéto posudzovanie nie je objektívne odôvodnené (rozsudok z 11. júla 2006, Franz Egenberger, C-313/04, Zb. s. I-6331, bod 33 a citovaná judikatúra).
- 43 Pokiaľ ide ďalej o rozsah preskúmania dodržiavania tejto zásady, treba pripomenúť, že normotvorca Únie má v oblasti poľnohospodárstva širokú mieru voľnej úvahy, ktorá zodpovedá politickým úlohám, ktoré mu ukladajú články 40 ZFEÚ až 43 ZFEÚ. Z toho vyplýva, že súdne preskúmanie sa musí obmedziť na overenie, či dotknuté opatrenie nie je postihnuté zjavnou chybou, alebo zneužitím právomoci, alebo či dotknutý orgán zjavne neprekročil medze svojej voľnej úvahy (pozri najmä rozsudok AJD Tuna, už citovaný, bod 80).
- 44 Preto Súdnemu dvoru prináleží, aby preveril, po prvé, či možno rozdiel v zaobchádzaní s poľnohospodármi podľa veľkosti obhospodarovanej poľnohospodárskej plochy, tak, ako je upravený v článku 7 ods. 2 nariadenia č. 73/2009, odôvodniť objektívnymi dôvodmi, ktoré nie sú zjavne neprimerané (pozri v tomto zmysle rozsudok Poľsko/Komisia, už citovaný, bod 128).

- 45 Z tohto hľadiska treba uviesť, že Rada v odôvodnení 11 nariadenia č. 73/2009 odôvodnila dodatočné zníženia upravené v uvedenom článku 7 ods. 2 tvrdením, že väčší príjemcovia nevyžadujú rovnakú mieru podpory na efektívne dosiahnutie cieľa podpory príjmov a že ich potenciál na prispôbenie sa im uľahčuje fungovanie s nižšou mierou podpory. Podľa tejto inštitúcie je preto spravodlivé očakávať od poľnohospodárov s vysokou podporou, aby dávali osobitný príspevok na financovanie opatrení na rozvoj vidieka určených na riešenie nových výziev.
- 46 V rámci preskúmania Súdny dvorom za podmienok pripomenutých v bodoch 43 a 44 tohto rozsudku sa takéto úvahy nezdarujú zjavne neprimerané. Rada totiž mohla usúdiť, že väčší príjemcovia sa z dôvodu svojich osobitných charakteristík nachádzajú v rozdielnej situácii ako ostatní poľnohospodári, čo umožňuje posudzovať ich rozdielne, pokiaľ ide o moduláciu priamych platieb.
- 47 Ďalej Súdnemu dvoru v rámci takéhoto preskúmania neprináleží, aby detailne skúmal tvrdenia obsiahnuté v rozhodnutí vnútroštátneho súdu, ktoré vychádzajú najmä z väčšieho počtu zamestnancov na hektár, podliehajúcich povinnému poisteniu, ktorých väčší príjemcovia pravidelne zamestnávajú z dôvodu, že častejšie využívajú stálych zamestnancov, ako aj z obmedzených možností znižovania nákladov veľkých hospodárstiev, alebo ešte zo špecifík štruktúr poľnohospodárskych hospodárstiev v krajinách bývalej Nemeckej demokratickej republiky. Aj za predpokladu, že tieto údaje sú správne, sú totiž len jednými z ďalších okolností v rámci celkového posudzovania, ktoré mala Rada vykonať ako normotvorca Únie, pričom Súdny dvor nemôže nahradiť posúdenie takýchto okolností Radou svojím vlastným posúdením.
- 48 Po druhé, pokiaľ ide o právnu formu, pod ktorou sa vykonáva poľnohospodárska činnosť, vnútroštátny súd zdôrazňuje, že poľnohospodárske družstvá podľa nemeckého práva predstavujú „skupiny“ v zmysle článku 2 písm. a) nariadenia č. 73/2009 na rozdiel od poľnohospodárov, ktorí sa organizujú na základe menej právne záväzných dohôd. Okrem toho normotvorca Únie oslobodil GAEC od uplatňovania článku 7 ods. 2 nariadenia č. 73/2009.
- 49 V tejto súvislosti treba uviesť, že článok 7 ods. 2 nariadenia č. 73/2009 nevytvára rozdiely podľa právnej formy, pod ktorou sa vykonáva poľnohospodárska činnosť.
- 50 Pokiaľ ide o článok 2 písm. a) nariadenia č. 73/2009, vzťahuje sa na akúkoľvek „skupinu fyzických alebo právnických osôb bez ohľadu na právne postavenie skupiny a jej členov podľa vnútroštátneho práva“. Preto pokiaľ poľnohospodári vykonávajú svoje činnosti v rámci takejto „skupiny“, musia sa považovať za jediného „poľnohospodára“ v zmysle nariadenia č. 73/2009.
- 51 Pokiaľ ide konkrétnejšie o GAEC, stačí konštatovať, že ani článok 7 ods. 2 nariadenia č. 73/2009, ani žiadne iné ustanovenie tohto nariadenia nespomína takéto skupiny podľa francúzskeho práva. O ich situácii je zmienka len vo vyhlásení Komisie zapísanom do zápisnice Rady pri prijímaní nariadenia č. 73/2009, citovanom v bode 20 tohto rozsudku. V tomto vyhlásení Komisia pripomenula, že podľa nej sa každé z hospodárstiev, ktoré sú súčasťou GAEC, musí považovať v rámci mechanizmu finančnej disciplíny za jediného hospodára okrem iného na účely uplatňovania dodatočnej sumy plánovanej pomoci v prípade modulácie.
- 52 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora však takéto vyhlásenie nemožno použiť pri výklade ustanovenia sekundárneho práva, pokiaľ tak ako v tomto prípade nie je jeho obsah vôbec vyjadrený v texte predmetného ustanovenia, a teda nemá právny dosah (pozri najmä rozsudky z 26. februára 1991, Antonissen, C-292/89, Zb. s. I-745, bod 18, a z 19. decembra 2012, Leno Merken, C-149/11, bod 46).
- 53 Vzhľadom na všetko predchádzajúce treba na druhú otázku odpovedať, že z jej skúmania nevyplýva žiadna skutočnosť spôsobilá ovplyvniť platnosť článku 7 ods. 2 nariadenia č. 73/2009 z hľadiska zásady zákazu diskriminácie.

O trovách

- 54 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol takto:

- 1. Zo skúmania prvej otázky nevyplývala žiadna skutočnosť spôsobilá ovplyvniť platnosť článku 7 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 73/2009 z 19. januára 2009, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá režimov priamej podpory pre poľnohospodárov v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa ustanovujú niektoré režimy podpory pre poľnohospodárov, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 1290/2005, (ES) č. 247/2006, (ES) č. 378/2007 a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1782/2003, z hľadiska zásady ochrany legitímnej dôvery.**
- 2. Zo skúmania druhej otázky nevyplývala žiadna skutočnosť spôsobilá ovplyvniť platnosť článku 7 ods. 2 nariadenia č. 73/2009 z hľadiska zásady zákazu diskriminácie.**

Podpisy